

2013
NOBEL
EDEBİYAT
ÖDÜLÜ

2009
MAN BOOKER
ULUSLARARASI
ÖDÜLÜ

ALICE MUNRO

*Nefret, Arkadaşlık,
Flört, Aşk, Evlilik*

11. BASKI
Çeviri: ROZA HAKMEN

♥ can
çağdaş

ALICE MUNRO

NEFRET,
ARKADAŞLIK, FLÖRT,
AŞK, EVLİLİK

Can Çağdaş

Nefret, Arkadaşlık, Flört, Aşk, Evlilik, Alice Munro
İngilizce aslından çeviren: Roza Hakmen
Hateship, Friendship, Courtship, Loveship, Marriage
© 2001, Alice Munro

© 2013, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Anatolialit Ajans aracılığıyla alınmıştır.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının
yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2013

11. basım: Ekim 2021, İstanbul

Bu kitabın 11. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Editör: Seçkin Selvi

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Türkmenler Matbaacılık Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti.
Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18
Topkapı, İstanbul
Sertifika No: 43087

ISBN 978-975-07-4205-7

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750742057

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

ALICE MUNRO
NEFRET,
ARKADAŞLIK, FLÖRT,
AŞK, EVLİLİK

ÖYKÜ

2009 MAN BOOKER ULUSLARARASI ÖDÜLÜ
2013 NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ

İngilizce aslından çeviren

Roza Hakmen

Alice Munro'nun Can Yayınları'ndaki diğler kitapları:

Bazı Kadınlar, 2011

Çocuklar Kalıyor, 2012

Firar, 2014

Sevgili Hayat, 2014

Castle Rock Manzarası, 2016

Gençlik Arkadaşım, 2016

Açık Sırlar, 2017

ALICE MUNRO, 1931'de Ontario'da doğdu. Kanadalı eleştirmenlerin "Bizim Çehovumuz" diye tanımladıkları usta hikâyecinin *Dance of the Happy Shades* (Mutlu Gölgelemin Dansı, 1968); *Something I've Been Meaning to Tell You* (Sana Söylemek İstedğim Bir Şey, 1974); *The Beggar Maid* (Fakir Hizmetçi, 1978); *The Moons of Jupiter* (Jüpiter'in Ayları, 1982); *The Progress of Love* (Aşkın Gelişimi, 1986); *Friend of My Youth* (Gençlik Arkadaşım, 1990); *Open Secrets* (Aleni Sırlar, 1994); *Çocuklar Kalıyor* (1998); *Nefret, Arkadaşlık, Flört, Aşk, Evlilik* (2001); *Runaway* (Fırsat, 2004); *The View from the Castle Rock* (Castle Rock'tan Görünüş, 2006); *Bazı Kadınlar* (2009); *Dear Life* (Sevgili Hayat, 2012) dışında *Lives of Girls and Women* (Genç Kızların ve Kadınların Yaşamı, 1971) adlı bir romanı yayımlandı. Munro, çarpıcı yazarlık kariyeri boyunca, Kanada'da Governor General, Uluslararası Man Booker, Marian Engel, Trillium Edebiyat, Rea Öykü, PEN/Malamud, Giller, Libris ve O. Henry gibi birçok ödüle layık görüldü. 2013 Nobel Edebiyat Ödülü'nün sahibi oldu.

ROZA HAKMEN, 1956'da İzmir'de doğdu. 1974'te İzmir Amerikan Kız Koleji'ni, 1979'da ODTÜ Ekonomi Bölümü'nü bitirdi. Bugüne değin, başta Cervantes, Marcel Proust, Oscar Wilde, Carson McCullers, Ernest Hemingway, Juan Benet, Nina Berberova, Anthony Burgess, Mircea Eliade, Tama Janowitz, Anne Rice, Mario Vargas Llosa, Marguerite Duras olmak üzere dünya edebiyatının önde gelen yazarlarının yapıtlarını dilimize çevirdi.

Sarah Skinner'a minnetle

İçindekiler

Nefret, Arkadaşlık, Flört, Aşk, Evlilik.....	13
Yüzer Köprü.....	69
Aile Mobilyaları	103
Teselli.....	141
Isırganotları	181
Kolon-Kiriş.....	217
Hatırlanan	251
Queenie	277
Ayı, Dağı Aştı Geldi	313

NEFRET, ARKADAŞLIK, FLÖRT, AŞK, EVLİLİK

Yıllar önce, tali hatların birçoğu henüz kapatılmamışken geniş, çilli alınlı, kıvrıkcık kızıl saçlı bir kadın, mobilya taşıma konusunda bilgi almaya tren istasyonuna geldi.

İstasyon şefi, kadınlara şaka yollu takılırdı sık sık; özellikle de bundan hoşlanan çirkince kadınlara.

“Mobilya mı?” dedi, sanki duyulmamış bir fikirmiş gibi. “Mobilya demek. Durun bakalım. Ne tür mobilyadan bahsediyorsunuz?”

Yemek masası ve altı sandalye. Komple yatak odası takımı, bir kanepeler, bir orta sehpa, birkaç küçük sehpa, ayaklı bir lamba. Ayrıca bir vitrinle bir de büfe.

“Bir dakika, yavaş olun. Yani bir ev dolusu mobilya demek istiyorsunuz.”

“O kadar fazla sayılmaz,” dedi kadın. “Mutfak eşyası yok, yatak odası da bir tane.”

Kadının dişleri tartışmaya hazırmış gibi ağzının ön kısmına sıkışmıştı.

“Size kamyon lazım,” dedi istasyon şefi.

“Hayır. Trenle taşıtmak istiyorum. Batıya gidecek, Saskatchewan’a.”

Kadın, istasyon şefi sağırmış ya da aptalmış gibi yüksek sesle konuşuyordu; ayrıca kelimeleri de bir tuhaf telaffuz ediyordu. Aksanı vardı. İstasyon şefinin aklından

Felemenkçe geçti –yöreye Hollandalılar yerleşiyordu son zamanlarda– ama kadın, Hollandalı kadınlar gibi iriyarı, güzel pembe tenli ve sarı saçlı değildi. Kırk yaşına gelmemiş olabilirdi ama ne fark ederdi? Şimdi de, eskiden de güzellik kraliçesi olmadığı kesindi.

İstasyon şefi ciddiyetini takındı.

“Önce mobilyalar her neredeyse buraya getirmek için kamyonu ihtiyacınız olacak. Sonra bakalım Saskatchewan’da trenin geçtiği bir yere mi gidiyor. Yoksa oradan da aldırmanız gerekir, mesela Regina’dan.”

“Gdynia’ya gidecek,” dedi kadın. “Tren oradan geçiyor.”

İstasyon şefi çiviye asılı, kapağı yağlanmış bir tarifeyi eline aldı, söylediği yerin nasıl yazıldığını sordu. Kadın yine iple çiviye asılmış bir kurşunkalem alıp çantasından çıkardığı bir kâğıt parçasına *GDYNIA* diye yazdı.

“Hangi milletin yeri bu böyle?”

Kadın, bilmediğini söyledi.

İstasyon şefi, kurşunkalemi alıp satırları takip etmeye koyuldu.

“Oralarda birçok yerleşimde hep Çekler, Macarlar ya da Ukraynalılar var,” dedi. Bunu söylerken kadının da bu milletlerden birinden olabileceği geçti aklından. Ama olsa ne fark ederdi, basit bir gerçeği dile getiriyordu.

“Burada, tamam, hattın üzerinde.”

“Evet,” dedi kadın. “Cuma günü yüklemek istiyorum – mümkün mü?”

“Yükleriz ama oraya ne zaman varacağını kesin söyleyemem,” dedi istasyon şefi. “Önceliklere bağlı. Vardığında orada bekleyen biri olacak mı?”

“Evet.”

“Cuma günkü tren karma tren, on dört on sekizde kalkıyor. Kamyon, eşyaları cuma sabahı alacak. Şehir içinde mi oturuyorsunuz?”

Kadın başıyla onaylayıp adresi yazdı: Exhibition Yolu, No: 106.

Kasabadaki evler yeni numaralandırılmıştı; istasyon şefi, Exhibition Yolu'nun nerede olduğunu biliyordu ama evin yerini kestiremedi. Kadın o sırada McCauley soyadını söylese şef daha çok ilgilenebilir, olaylar başka türlü gelişebilirdi. Oralarda savaş sonrasında inşa edilmiş yeni evler vardı, ama adları "savaş evleri"ydi. Onlardan biri herhalde, diye düşündü.

"Eşyalar yüklendiğinde ödemeyi yaparsınız," dedi kadına.

"Aynı trende kendime de bir bilet almak istiyorum. Cuma öğleden sonra."

"Aynı yere mi?"

"Evet."

"Aynı trenle Toronto'ya kadar gidersiniz, ama sonra Kıtalararası Treni bekleyeceksiniz, gece saat on buçukta kalkar. Kuşet mi, kompartıman mı? Kuşetlide yatabilirsiniz, kompartımanda normal koltukta oturursunuz."

Kadın, koltukta oturacağını söyledi.

"Sudbury'de Montreal trenini bekleyeceksiniz ama inmeyeceksiniz; sizin vagonları başka hatta alıp Montreal trenine bağlayacaklar. Oradan Port Arthur'a, sonra da Kenora'ya. Regina'ya kadar aynı vagona devam edeceksiniz, orada inip tali hat trenine bineceksiniz."

Kadın kısa kesip bileti vermesini ister gibi başını salladı.

İstasyon şefi hızını kesip, "Ama eşyalarınızın sizinle birlikte varacağına garanti veremem," dedi. "Bana kalırsa sizden bir ya da iki gün sonra ancak varır. Öncelikler yüzünden. Sizi karşılamaya gelecekler mi?"

"Evet."

"İyi. İstasyon pek matah olmasa gerek. Oralardaki kasabalar burası gibi değildir. Genellikle epeyce ilkel yerler."

Kadın, yolcu biletinin ücretini ödemek için çantasından bir kese çıkardı, kesenin içinde rulo yapılmış banknotlar vardı. Yaşlı kadınlar gibi. Para üstünü de saydı. Ama yaşlı kadınlar gibi saymadı – avucunda tutup baktı, tek senti bile kaçırmadığı belliydi. Sonra veda filan etmeden kabaca sırtını döndü.

“Cuma günü görüşmek üzere,” diye seslendi istasyon şefi.

Kadın bu sıcak eylül gününde uzun, boz bir palto giymişti; ayağında hantal, bağcıklı ayakkabılar ve soket çorap vardı.

İstasyon şefi, termosundan kendine kahve koyarken kadın geri gelip gişenin camını tıklattı.

“Göndereceğim eşyalar,” dedi. “Hepsi iyi durumda, yeni sayılır. Çizilmesini, ezilmesini, herhangi bir zarar görmesini istemem. Hayvan kokmasını da istemem.”

“Merak etmeyin,” dedi istasyon şefi. “Demiryolları eşya taşımaya alışkındır. Ayrıca yük vagonları da domuz taşıyan vagonlardan ayrıdır.”

“Buradan nasıl yüklendiyse oraya tıpatıp aynı durumda varsın istiyorum.”

“Bakın, mobilyalarınızı satın aldığınızda dükkândan alıyorsunuz, değil mi? Peki dükkâna nasıl vardığını hiç düşündünüz mü? Mobilyalar dükkânda yapılmıyor, öyle değil mi? Elbette. Bir yerlerde bir fabrikada yapılıyor, sonra dükkâna taşınıyor, büyük ihtimalle de trenle taşınıyor. Eh, madem öyle, demiryolu eşya taşımayı biliyor demektir, değil mi?”

Kadın gülümsemeden, kadınca salaklığını kabullenmeden istasyon şefine bakmayı sürdürdü.

“Umarım öyledir,” dedi. “Umarım biliyordur.”

İstasyon şefi, gözünü kırpmadan kasabadaki herkesi

tanıdığını söyleyebilirdi. Yani kasabalıların yaklaşık yarısını tanıyordu. Tanıdıklarının çoğu da kasabanın esas sakinleriydi, dün çıkıp gelmemiş, başka yere gitmeye de niyeti olmayan gerçek kasabalılardı. Saskatchewan'a gidecek olan kadını tanımıyordu; çünkü kadın onun kilisesine devam etmiyor, çocuklarına öğretmenlik yapmıyor, onun gittiği herhangi bir dükkânda, restoranda ya da ofiste çalışmıyordu. İstasyon şefinin Elks, Oddfellows, Lions Kulübü ya da Legion'dan tanıdığı adamlardan biriyle de evli değildi. Kadın çantasından para çıkarırken sol eline bakmış ve kimseyle evli olmadığını görmüştü; şaşırmamıştı da zaten. O ayakkabılarla, naylon çorap yerine soket çoraplarla, öğleden sonra bir vakitte şapkasız, eldivensiz kılığıyla köylü kadını olabilirdi. Ama köylü kadınlarda genellikle görülen tereddütten, çekingenlikten yoksundu. Hali tavrı köylü kadınlarına benzemiyordu, aslında hiçbir şeye benzemiyordu. Kendisine sanki enformasyon makinesiymiş gibi davranmıştı. Zaten yazdığı adres de kasabanın içinde bir adrestir – Exhibition Yolu. Aslında ona en çok televizyonda gördüğü bir rahibeyi hatırlatıyordu; normal kıyafetli bir rahibeydi, ormanın ortasında bir yerlerde misyoner olarak yaptığı çalışmaları anlatıyordu – herhalde oralarda daha kolay hareket edebilmek için cübbe giymiyorlardı. Rahibe, dininin insanları mutlu ettiğini göstermek için ara sıra gülümsüyordu; ama çoğunlukla seyircilere sanki diğer insanlar sadece onun emirlerine itaat etmek üzere yeryüzünde bulunuyormuş gibi bakıyordu.

Johanna'nın yapması gereken bir şey daha vardı, onu sürekli erteliyordu. Milady's adlı dükkâna gidip kendine bir kıyafet alması lazımdı. O dükkâna hiç girmemişti – çorap filan alması gerektiğinde Callaghans Erkek, Kadın

ve Çocuk Giyimi dükkânına giderdi. Mrs. Willets'tan miras kalmış bol bol kıyafeti vardı; üstündeki evladiyelik palto da bunlardan biriydi. Sabitha da –Mr. McCauley'nin evinde baktığı kız– kuzinlerinden kalma pahalı kıyafetler giyerdi hep.

Milady's'in vitrinindeki iki mankenin üzerinde oldukça kısa etekli, ceketleri de kısa ve düz kesimli tayyörler vardı. Tayyörlerden birinin rengi koyu piring, öbürününki de tatlı, tok bir yeşildi. Mankenlerin ayaklarının dibine kâğıttan iri, göz alıcı akçaağaç yaprakları serpiştirilmiş, cama da aynı yapraklardan yapıştırılmıştı. Çoğu insanın yaprakları tırmıkla toplayıp yakmakla uğraştığı bu mevsimde yapraklar burada, seçilmiş objelerdi. Cama verevine, eğik siyah harflerle yazılmış bir reklam yapıştırılmıştı: *Yalın Zarafet, Sonbahar Modası*.

Johanna kapıyı açıp içeri girdi.

Tam karşısındaki boy aynasında kendini gördü: Mrs. Willet'in kaliteli ama şekilsiz uzun paltosu ve soket çorapların üzerinde birkaç santim kalın, çıplak bacaklar.

Mahsus yapıyorlardı elbette. İçeri girer girmez kuzurlarını açıkça gör diye koymuşlardı aynayı oraya; bu görüntüyü değiştirmek için bir şeyler satın alman gerektiği sonucuna varacaktın böylece – onlar öyle umuyorlardı. İçeriye ne alması gerektiğini bilerek, kararlı bir şekilde girmiş olmasa, gerisingeri çıkmasına sebep olacak kadar bariz bir numaraydı.

Bir duvara boylu boyunca gece kıyafetleri sıralanmıştı; balo dilberlerini bekleyen, hülyalı renklerde, tüllü taftalı kıyafetler. Onların arkasında, bayağı parmaklar erişip kirletmesin diye cam bir bölmenin arkasında da beş-altı gelinlik vardı; kimi gümüş boncuklarla, kimi külür incileriyle işlenmiş bembeyaz, köpük köpük ya da krem rengi satenden veya fildişi dantelli gelinlikler. Minnacık korsajlar, fistolu dekolte, kat kat etekler. Johan-

na gençliğinde bile böyle bir aşırılığı düşünemezdi, sırf para konusunda değil, ayrıca beklentiler konusunda, mantıksız bir değişim ve mutluluk umudu açısından da.

Birinin gelip ilgilenmesi iki-üç dakika sürdü. Belki de bir delikten onu izliyor, kendilerine uygun bir müşteri olmadığını düşünüyor ve çıkıp gitmesini umuyorlardı.

Gitmeyecekti. Aynanın karşısından çekildi –kapının önündeki muşambadan tüylü halıya geçti– ve sonunda dükkânın arka tarafındaki perde açılıp bizzat Milady, parlak düğmeli siyah bir tayyörle boy gösterdi. Yüksek topuklar, ince ayak bilekleri, naylon çoraplarını gıcırdatacak kadar sıkı korse, makyajlı yüzden geriye doğru sımsıkı çekilmiş altın rengi saçlar.

“Vitrindeki tayyörü denemek istiyordum,” dedi Johanna, daha önce prova ettiği tonda. “Yeşil olanı.”

“Aa, çok güzel bir tayyör,” dedi kadın. “Vitrindeki on beden. Sizin bedeniniz – on dört olabilir belki.”

Johanna’nın önünden gıcırdaya gıcırdaya dükkânın arka tarafına, sıradan tayyörlerle gündüz kıyafetlerinin asılı olduğu bölüme yürüdü.

“Şansınız varmış. İşte bir on dört beden.”

Johanna her şeyden önce fiyat etiketine baktı. Tahmininin en az iki katıydı, bu fiyatı bekliyormuş gibi yapmaya niyeti yoktu.

“Oldukça pahalıymış.”

“Çok kaliteli yünlü kumaştır.” Kadın etiketi arayıp buldu, sonra da kumaşın özelliklerini okudu; Johanna dinlemiyordu; çünkü etek baskısının işçiliğini incelemekteydi.

“İpek kadar hafiftir ama demir kadar dayanıklıdır. Gördüğünüz gibi baştan aşağı astarlı, harika bir ipek-suni ipek karışımı astar. Ucuz tayyörler gibi arkası torbalaşıp şekli bozulmaz. Şu kadife manşetlerle yakaya, koldaki küçük kadife düğmelere bakın.”

“Görüyorum.”

“İşte bu tür ayrıntılara para ödüyorsunuz, aksi takdirde bunları bulamazsınız. Kadife ayrıntısı bence çok hoş. Aslında sadece yeşilde var – kayısı rengi olanda yok, oysa fiyatları aynı.”

Gerçekten de Johanna'nın gözünde tayyöre zarafetini, lüks görünümünü kazandıran, o tayyörü almak istemesinin nedeni, kadife manşetler ile yakasıydı. Ama bunu söyleyecek değildi.

“Neyse, bir deneyeyim bakalım.”

Zaten hazırlıklı gelmişti. Temiz iç çamaşırı, yeni pudralanmış koltuk altları.

Kadın, onu parlak ışıklı soyunma kabininde yalnız bırakma dirayetini gösterdi. Johanna eteği iyice düzeltip ceketini ilikleyninceye kadar zehirden kaçır gibi aynadan uzak durdu.

Önce sadece tayyöre baktı. Olmuştu. Üstüne oturuyordu – etek alışıktan olduğundan daha kısaydı, ama alışıktan olduğu boy da moda değildi. Tayyörde sorun yoktu. Sorun tayyörden dışarı çıkanlardı. Boynu, yüzü, saçları, iri elleri ve kalın bacakları.

“Nasıl oldu? Bir bakabilir miyim?”

İstedikçe kadar bak, diye düşündü Johanna, eşeğe altın semer vursalar durumu hemen göreceksin nasılsa.

Kadın önce önden, sonra yandan baktı.

“Naylon çorapla topuklu ayakkabı giyeceksiniz elbette. Üstünüzde nasıl, rahat mı?”

“Tayyör gayet iyi,” dedi Johanna. “Tayyörle ilgili bir sorun yok.”

Kadının yüzü aynada değişti. Gülümsemesi silindi. Hayal kırıklığına uğramış ve yorulmuş gibiydi; ama daha iyi kalpli görünüyordu.

“Bazen böyle oluyor işte. Bir kıyafeti üstünüzde görmeden anlaşılmıyor. Aslında,” dedi, sesinde yeni, daha

ılımlı bir inançla, “aslında vücudunuz biçimli ama cüselisiniz. Kemikleriniz iri, kötü bir şey değil ki. Cicili bicili kadife kaplı küçük düğmeler size göre değil. Uğraşmayın. Çıkarın onu üstünüzden.”

Johanna, tayyörü çıkarıp iç çamaşırıyla kalmışken kabinin kapısı tıklatıldı, perdeden içeri bir el uzandı.

“Şunu bir dener misiniz lütfen, bir görelim üstünüzde.”

Astarlı, kahverengi yünlü kumaştan, zarif kloş etekli, truvakar kollu ve sade yuvarlak yakalı bir elbise. Beldeki ince dore kemer dışında bundan sadesi olamazdı. Tayyör kadar pahalı değildi ama sadeliği düşünülürse fiyat yine de yüksekti.

En azından etek boyu daha normaldi, kloşluğu da bacalarının etrafında asil kıvrımlar oluşturuyordu. Johanna metanetini takınıp aynaya baktı.

Bu sefer, kıyafetin içine komiklik olsun diye tıklımış gibi görünmüyordu.

Kadın gelip Johanna'nın yanında durarak güldü ama gülüşü rahatlama ifadesiydi.

“Gözlerinize aynı renk. Sizin kadife giymeye ihtiyacınız yok. Gözleriniz kadife zaten.”

Bu tam Johanna'nın burun kıvracağı türden bir yağ çekmeydi, ne var ki o anda doğru görünüyordu. Johanna'nın gözleri pek iri sayılmazdı, ne renk oldukları sorulsa, “Kahverengi gibi bir şey herhalde,” derdi. Ama o anda gerçekten koyu kahverengi, yumuşak ve parlak görünüyorlardı.

Birdenbire kendini güzel zannetmeye filan başlamış değildi. Ama gözleri sanki birer kumaş parçasıymışçasına hoş bir renge bürünmüştü.

“Çoğunlukla iskarpin giymiyorsunuz sanırım,” dedi kadın. “Ama naylon çorap, azıcık da topuklu bir ayakkabı giyerseniz... Mücevher takma âdetiniz de yok tahmin

ederim, haklısınız da, bu kemerle mücevhere gerek yok zaten.”

Johanna satış tıraşını kısa kesmek için, “Neyse, ben bunu çıkarayım da siz sarın,” dedi. Eteğin yumuşak ağırlığından, belindeki kibar dore şeritten ayrılmak onu üzdü. Üzerine giydiği bir şeyle güzelleşmenin yarattığı bu salakça duyguyu daha önce hiç tatmamıştı.

“Umarım özel bir olay içindir,” diye seslendi kadın, Johanna şimdi gözüne pejmürde görünen her zamanki kıyafetini aceleyle üzerine geçirirken.

“Büyük ihtimalle nikâh kıyafeti olacak,” dedi Johanna.

Ağzından çıkan lafa şaşırdı. Çok büyük bir hata sayılmazdı – kadın onun kim olduğunu bilmiyordu, muhtemelen bilen biriyle de konuşmazdı. Yine de tek laf etmemeye karar vermişti. Herhalde bu kadına bir şeyler borçluymuş gibi hissetmişti kendini – yeşil tayyör felaketiyle kahverengi elbisenin keşfini birlikte yaşamışlardı, bu da bir bağ oluşturmuştu aralarında. Saçmalıktı aslında. Kadının işi giysi satmaktı, işini yapmıştı, o kadar.

“Ya!” diye haykırdı kadın. “Ah, ne kadar güzel!”

Güzel olabilir, diye düşündü Johanna, olmayabilir de. Herhangi biriyle evleniyor olabilirdi. Yük beygirine ihtiyacı olan sefil bir çiftçi ya da hemşireye ihtiyacı olan hırıtlılı, yarı kötürüm bir ihtiyar olabilirdi. Bu kadın, Johanna’nın nasıl erkek ayarladığını bilmiyordu, zaten bilmesi de gerekmiyordu.

“Aşk evliliği olacağı belli,” dedi kadın, sanki Johanna’nın aklından geçen hırçın düşünceleri okumuş gibi. “Aynada gözleriniz o yüzden parlıyordu. Elbiseyi ipek kâğıda sardım, çıkarıp asarsınız, kumaşın kendi dökümü yeter. İsterseniz hafifçe ütüleyebilirsiniz ama ona da gerek kalmaz herhalde.”

Sırada paranın elden ele geçme meselesi vardı. İkisi de bakmıyormuş gibi yapıp baktılar.

“Bu fiyata değer,” dedi kadın. “İnsan bir kere evleniyor. Aslında öyle olmak zorunda değil tabii...”

“Benim için öyle olacak,” dedi Johanna. Yüzü kıpkırmızı olmuştu; çünkü evlilik sözü edilmemişti. Son mektupta bile. Bu kadına bel bağladığı şeyi ifşa etmişti, uğursuzluk getirirdi belki.

“Beyefendiyle nasıl tanıştınız?” diye sordu kadın, aynı özelemlili, neşeli tonda. “İlk randevunuz neredeydi?”

“Aile aracılığıyla tanıştık,” dedi Johanna, doğruyu söylüyordu. Başka bir şey söylemeye niyeti yoktu ama devam ederken buldu kendini. “Western Fuarı’nda. London’da.”

“Western Fuarı,” dedi kadın. “London’da.” “Şatodaki baloda,” der gibiydi.

“Yanımızda, kızıyla kızının bir arkadaşı da vardı,” dedi Johanna; kendisinin beyefendi, Sabitha ve Edith’in yanında olduğunu söylese aslında daha doğru olacağını düşünerek.

“Doğrusu günümün boşa geçmediğini düşünüyorum. Mutlu bir geline nikâh kıyafetini sattım. Varlığımın bir anlamı olduğunu kanıtlamaya yeter.” Kadın, elbise kutusunun etrafına dar, pembe bir kurdele sardı, koskocaman, gereksiz bir fiyonk yapıp sonra da makasla acımasızca kıırttı.

“Bütün günüm burada geçiyor,” dedi. “Bazen, ne yapıyorum ben, diye düşünüyorum. Kendi kendime soruyorum: Senin burada ne işin var? Vitriini düzenliyorum, insanları cezbetmek için şunu bunu yapıyorum ama bazı günler –*günler* boyu– şu kapıdan içeri tek bir Tanrı’nın kulu girmiyor. Biliyorum, insanlar bu kıyafetlerin aşırı pahalı olduğunu düşünüyor, ama *kaliteli* giysiler bunlar. Kalite istiyorsanız bedelini de ödemek zorundasınız.”

“Şu tür bir şeyler istediklerinde mecburen giriyorlardır,” dedi Johanna, gece kıyafetlerine dönerek. “Başka nereye gidebilirler ki?”

Çağdaş bir Çehov olarak tanımlanan Alice Munro, bu kitabındaki soluksuz okunan dokuz öyküsüyle de gerçekten günümüzün en usta öykü yazarlarından biri olduğunu kanıtıyor.

Nefret, Arkadaşlık, Flört, Aşk, Evlilik, adını kâğıt tuzluk falına benzeyen bir oyundan alıyor. Bu oyunu oynayanlar, beğendikleri kişiyle gelecekteki ilişkilerini bu sözcükleri sayarak tahmin ediyorlar. Kitaba adını veren ve film uyarlaması 2013 Toronto Film Festivali'nde ilk kez izleyiciyle buluşan öyküdeki kişilerin yazgısı da bir bakıma benzer bir oyunla belirleniyor.

Bu öykülerdeki kadınlar kendilerini hep iki kutup arasında, hep bir ikilem içinde buluyorlar; evcillik ile bağımsızlık, aile bağları ile özgürlük, beraberlik içinde yürütülen bir ilişki ile yabancılaşmış bir yalnızlık arasında gidip gelen kadınların bazen hüznü bazen mizah yüklü yaşam kesitleri sürükleyici bir dille aktarılıyor.

“Her hikâyesinde bir roman derinliği ve kapsamı var... Kanada'nın taşra hayatını anlatan bu melankolik ve hüznü öyküler, onun yazarlığına has yumuşak gücü en iyi şekilde sergiliyor.”

New Statesman

#taşra #kanada #yersizyurtsuzluk #yoksunluk #yalnızlık #hesaplaşma
#aldatma #aşk #geçmiş

